

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy 425.94

Hely

Idő 1929

Személy

Szerző: (B-y.)

Cím: Bem apó emléktáblájának vándorlása a Deák Ferenc utcából az Akadémia-utca felé

Forrás: Pesti Hírlap

Bp.
(Hely)

1929. II. 15.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old.)

Bem apó emléktáblájának vándorlása a Deák Ferenc-utcából az Akadémia-utca felé . . .

Tévedésből a Pénzügyi Központ falát díszítette három éven keresztül.

1926-ban diszes ünnepség keretében leplezték le azt a márvány emléktáblát, amellyel a Magyar-Lengyel Egyesület jelölte meg a Deák Ferenc-utca 1. számú házat. Az emléktábla szövege a következő:

E házban lakott 1848 nov. 9—27-ig
BEM JÓZSEF TÁBORNOK

Lengyelország szülötte
Magyarország hőse
Törökország halottja

Emlékének a Magyar-Lengyel Szövetség
1926.

A ház, melynek falára a márványtáblát elhelyezték, egyike Budapest leglegendásabb épületeinek. 1916-ig itt volt az európaszerte ismert „Angol királynő” szálloda, amely különösen azért vált híressé, mert Deák Ferenc 15 éven keresztül benne lakott. A kiegyezés körüli időkben a magyar politikai élet számtalan izgalmas perce pergett le a régi, vaskos építésű kis palotában, amely aztán a nyolcvanas években világhírnévre emelkedett. Deák Ferenc kiköltözése után a világ legelőkelőbb vendégei kerestek itt nyugalmat. Az elsőemeleti folyosón, szemben a lépcsőfeljárással, nyolc hatalmas, aranyzegélyezésű emléktábla hirdeti, hogy valamikor legendás alakok adták itt egymásnak találkozt. II. Pedro de Alcantra császár — mint a legelső emléktábla hirdeti — 1871 október 6-án és 7-én lakott Deák otthonában.

V. György, Anglia jelenlegi uralkodója, mint walesi herceg öt napig tartózkodott Budapesten 1888-ban s ugyancsak itt szállt meg.

A harmadik emléktábla ezt hirdeti: „Öfelsége Erzsébet, Románia királynéja, 1891 július 17-én való let első emeleti utcai szárnyában.

I. Ferenc József 1874 március 11-én személyesen kereste fel ebben a házban a haza bölcsét...

Rudolf, a tragikus körülmények között elhunyt trónörökös, 1888 május hó 15-től 19-ig lakott az épület első emeleti szárnyában.

Megtudjuk az egyik emléktábláról azt is, hogy I. Milán király az egész családjával együtt látogatta meg a magyar fővárost. Natalie királynővel és Sándor trónörökösrel 1885 szeptember hó 10—13-ig időzött a híres épületben.

Perzsia királya is vizitelt nálunk . . . 1889-ben. Naszedrin Sah Kadsarnak hívták és hatalmas kísérettel érkezett. Három napon át szórakozott a régi Pesten.

A XIX. század utolsó évének utolsó királyi vendége volt I. Ferdinánd, Bulgária fejedelme, aki 1900 szeptember 14—16-ig lakott az „Angol Királyné”-ban.

A boltíves előcsarnokban természetesen külön emléktábla hirdeti, hogy ez a hely 15 éven át nyugtolt otthont a haza bölcsének.

1916-ban a híres, régi budapesti szállodák névsorából kitörölték az „Angol Királyné”. A bérlő és a tulajdonos között támadt bérleti differenciák miatt lekerült a tábla az évszázados homlokzatról s a világ előkelőségeinek pihenőt nyújtó falak közé beköltözött a — Pénzügyi Központ...

Három évvel ezelőtt került az épület Deák Ferenc-utcai falára Bem apó emléktáblája. Kegyeletes ünnepségek között leplezték le s az avatáson jelen voltak a Bem-család tagjai is. Már akkor hallatszotak ellenvetések, amelyek azt célozták, hogy Bem József tábornok sohasem lakott az „Angol Királyné” szállodában, ellenben a szabadságharc idején,

1848 november 9-től 27-ig, tehát közel három héten át, az Akadémia-utca 1. szám alatt lévő volt „István király” szállodában tartózkodott.

Nem tudni mi okból, az emléktáblát elhelyező bizottság a Deák Ferenc-utcai házat szemelte ki s az emléktábla három éven keresztül ott is maradt. A tévedés nyilván jó szándéku félreértésből származott. Pér héttel ezelőtt aztán véglegesen tisztázódott az ügy. Egy reggel munkások jelentek meg a volt „Angol Királyné” szállodában s jelentkeztek a 74 éves öreg portásnál, Mátyás Péternél. Mikor

elmondották küldetésük célját, az öreg portás bizony nehezen akart megválni a ház díszétől. De hát muszáj volt. Végre aztán levelet huzott elő, amely már három év óta hevert a zsebében... Mátyás Péter, a régi világ alapos ismerője, aki csöndes fülkéjében ugy fest, mintha a Jókai híres, életrelelt Jurátusa lenne — már a márványtábla elhelyezését követő napon megírta, hogy Bem nem itt, hanem az egykori „István király” szállodában lakott. Am úgy érezte, nem szabad a kegyeletet megzavarni... Ha már idetették, maradjon a tábla itt, hisz ebben az épületben amugy is világhíres emberek emléke dereng. Bem apó kitűnő társaságra talált Deák, Ferenc József, Rudolf trónörökös és az idegen fejedelmek között... Így aztán a figyelemzétető levél a zsebében maradt.

Három év alatt végre hivatalosan is tisztázódott a dolog s a megjelent munkások elvitték a táblát és az Akadémia-utca 1. számú ház falára erősítették föl. Csöndben, minden feltűnés nélkül. Am ennek a kulturhistóriai tévedésnek mégis csak van egy haszna, az, hogy Bem apó emlékét ott hirdetik az aranybetűk, ahol naponként ellovagolt s ahol az öreg tölgyfalépcsőkön meg-megcsörrent kozáktörő kardja.

Az Akadémia-utcai házban egyébként semmi sem hirdeti, hogy valamikor nagyjelentőségű épület volt. Bérházóriás lett belőle s azokban a szobákban, ahol Bem apó lakott, fúrge ujjak kopogtatják az irodai írógépek klaviatúráit... (B-y.)